

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

ටවර් හෝල් රහහල පදනමේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, පදනමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, පදනම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය පදනම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා පදනමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

පදනමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16 (1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, පදනමේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාන්විත මහභැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මහ භැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද , අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් පදනමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකි තාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ පදනමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ පදනමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, පදනම ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 07 හි 65 ප්‍රකාරව වත්කමක අවශේෂ වටිනාකම සහ ප්‍රයෝජනවත් ජීවිත කාලය අඩු තරමින් සෑම වාර්ෂික වාර්තාකරණය කාල පරිච්ඡේදයක් අවසන් වන දිනයේදී සමාලෝචනය කළ යුතු වුවත් පදනම විසින් උක්ත ප්‍රමිතය ප්‍රකාරව කටයුතු නොකර මුළු වටිනාකම රු.13,436,899ක් වූ භාවිතයේ පවතින වත්කම කාණ්ඩ 03ක් මුළුමනින්ම ක්ෂය කර ගුණ්‍ය වටිනාකම් සහිතව මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ ඇතුළත් කර තිබුණි.	ප්‍රත්‍යාගණනය සිදු කිරීම සඳහා අධික වියදමක් දැරීමට සිදු වේ. 2025 ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීමත් සිදු කර නොමැත. කෙසේ වෙතත් විගණනයෙන් පෙන්වා දුන් පරිදි ඉදිරි වර්ෂයන්හිදී අයවැය ඇස්තමේන්තුව තුළ එම මුදල ඇතුළත් කර ප්‍රත්‍යාගණනයන් සිදු කිරීමට අපේක්ෂා කරමි. දැනට රංභශාලා ප්‍රත්‍යාගණනය සිදු කිරීමට කටයුතු කර ඇත.	ප්‍රමිතය නියමයන් ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 03 හි 47(ආ) ඡේදයට පටහැනිව ඉකුත් වර්ෂයේදී සිදුකළ පූර්ව වර්ෂයන්ට අදාළ රු.97,976,488ක් වූ වැරදි නිවැරදි කිරීම් ආරම්භක ශේෂයන් නැවත ප්‍රකාශ කිරීමකින් තොරව පූර්ව වර්ෂ ගැලපුම් ගිණුමට පමණක් ගිණුම්ගත කර තිබීම හේතුවෙන් ඉකුත් වර්ෂය ආරම්භයේ ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන ගිණුමේ ශේෂය රු.16,476,488 කින් වැඩියෙන් ද, සම්මුච්චිත ක්ෂය ගිණුමේ ශේෂය රු.81,500,000 කින් හා සම්මුච්චිත උනතාවය රු.65,023,512 කින් අඩුවෙන් ද දක්වා තිබීමේ වරද සමාලෝචිත වර්ෂයේදීද නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	විගණනයේ මග පෙන්වීම මත 2025 වර්ෂයේදී නිවැරදි කිරීමට සටහන් කර ගනිමි.	ප්‍රමිත නියමයන් ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) විගණනයේ ගණනය කිරීම් අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ පොලී ආදායම රු.24,184,654ක් වුවද එය රු.26,045,324ක් ලෙස මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශයට ඇතුළත් කිරීම හේතුවෙන් වර්ෂයේ ආදායම රු.1,860,670කින් වැඩියෙන්ද උපතතාවය එම ප්‍රමාණයෙන් අඩුවෙන්ද දක්වා තිබුණි. එසේම 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට ලැබිය යුතු ස්ථාවර තැන්පතු පොලී ආදායම රු.3,126,004ක් වුවත් මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ එය රු.5,512,009ක් ලෙස රු.2,386,005 ක් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	2024 වර්ෂයේ ස්ථාවර තැන්පතු සඳහා මාසිකව ලැබූ පොලී මුදල ගණනය කිරීම් අනුව මුළු පොලී ආදායම ගණනය කර ඇත.තවද, වර්ෂ 5ක් සඳහා ආරම්භ කරන ලද ස්ථාවර තැන්පතු සඳහා වර්ෂය අවසානය වන විට ලැබිය යුතු වර්ෂයට අදාළ පොලිය ලැබිය යුතු පොලී යටතේ ගිණුම්ගත කර ඇත.2025 වර්ෂයේදී අවසාන ගිණුම් සකස් කිරීමේදී නිවැරදි කරමි.	ස්ථාවර තැන්පතු පොලී ආදායම නිවැරදිව ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) ස්ථාවර තැන්පතු පොලී ආදායම ගිණුම්ගත කිරීමේදී සියයට 5 ක රඳවා ගැනීමේ බද්ද අඩුකර ඉතිරි සියයට 95 ක ප්‍රමාණය පමණක් ආදායම් ලෙස හඳුනා ගැනීම හේතුවෙන් වර්ෂයේ පොලී ආදායම රු.1,097,929ක් අඩුවෙන්ද ලැබිය යුතු රඳවා ගැනීමේ බදු ගිණුම එම ප්‍රමාණයෙන් අඩුවෙන්ද දක්වා තිබුණි.	රඳවා ගැනීමේ බදු පිළිබඳව ලිඛිත සාක්ෂියක් නොමැති වීමෙන් එම මුදල ආදායමක් ලෙස ගිණුම් ගත කර නොගත් අතර 2025 වර්ෂයේ සිට අදාළ බැංකුවෙන් රඳවා ගැනීමේ බදු පිළිබඳව ලිඛිතව ලබාගෙන අදායමක් ලෙස හඳුනා ගැනීමට කටයුතු කරමි. තවද රඳවා ගැනීමේ බදු සම්බන්ධව හෙළිදරව් කිරීමටද කටයුතු කරමි.	ආදායම නිවැරදිව හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ඇ) 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට කැසට් හා සිඩ් තොගවල වටිනාකම රු.2,445ක් වුවද එය රු.543,969ක් ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආරම්භක ශේෂය ලෙස ඉදිරියට ගෙනවිත් තිබීම හේතුවෙන් මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය තුළ කැසට් හා සිඩ් වල වටිනාකම රු. 541,524 කින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	පිළිගනිමි. 2023 වර්ෂයේදී කැසට් හා සිඩ් වල අවසාන ශේෂය වන රු.543,965ක මුදලක් පොත් තොගයට වැරදීමකින් එකතු වී ඇත. එය 2024 වර්ෂයේදී එම වරද නිවැරදිව වී ඇත.	නිරීක්ෂණයට අදාළව පිළිතුර ඉදිරිපත් කර නොමැත.පූර්ව වර්ෂයේ විගණිත මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ඇතුළත් අවසාන ශේෂය සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආරම්භක ශේෂය ලෙස ඉදිරියට ගෙන ආ යුතු වේ.
(ඈ) 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට පොත් තොග වල වටිනාකම රු.2,138,919ක් වුවද එය රු.1,588,454ක් ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආරම්භක ශේෂය ලෙස ඉදිරියට ගෙනවිත් තිබීම හේතුවෙන් මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය තුළ පොත් තොග වල වටිනාකම රු.550,465කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.	පිළිගනිමි. 2023 වර්ෂයේදී කැසට් හා සිඩ් වල අවසාන තොග ශේෂය පොත් තොගයට වැරදීමකින් එකතු වී ඇති අතර 2024 වර්ෂයේදී නිවැරදිව ගැලපීම් සිදුවීම තුලින් මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශයේ එම වෙනස ඇති වී ඇත.	නිරීක්ෂණයට අදාළව පිළිතුර ඉදිරිපත් කර නොමැත.පූර්ව වර්ෂයේ විගණිත මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ඇතුළත් අවසාන ශේෂය සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආරම්භක ශේෂය ලෙස ඉදිරියට ගෙන ආ යුතුවේ.

(ඉ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ දී පදනම විසින් රු.10,200,000ක් වටිනා ස්ථාවර තැන්පතු මුදල් කරගෙන තිබුණද මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ දක්වා නොතිබූ අතර මුදලින් ගෙවන ලද පාරිතෝෂික දීමනාව රු. 703,384 ක් වුවද එය රු.816,370 ක් ලෙස මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් වලින් ජනනය වූ මුදල් ප්‍රවාහය යටතේ දක්වා තිබුණි. තවද, වාහන දෙකක් පරිත්‍යාග කිරීමේදී කිසිදු මුදලක් ලැබී නොතිබියදී, උපකරණ විකිණීමෙන් ලැබුණු මුදල් ලෙස රු.1,768,611ක් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ දක්වා තිබුණි.

රු.1,768,611ක් මුදල දේපල මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිරිසිදු හා උපකරණ වල පෙර නිවැරදිව පිළියෙල කළ යුතුය.

වර්ෂය තුළ කරන ලද ගැලපීම් හා වර්ෂය තුළ ඉවත් කිරීම්ද ඇතුළත් වේ. විගණනයේ මග පෙන්වීමට අනුව 2025 වර්ෂයේ සිට මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය නිවැරදිව සකස් කිරීමට සටහන් කර ගනිමි.

(ඊ) 2023 වර්ෂයේදී කර්මාන්ත සංවර්ධන අධිකාරියෙන් බදු මුදල් ලෙස ලද රු.මිලියන 6 ක් ගෙවිය යුතු ගිණුම් යටතේ අත්තිකාරම් ලෙස දක්වා තිබුණු අතර එය ආදායම් ලැබීමක් ලෙස පෙර වර්ෂ ගැලපුම් ගිණුමට ගෙන නොතිබුණි.

2025 වර්ෂයේ නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කරන බව දන්වා ඇත.

මුදල් ලැබීම් නිසි පරිදි ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

1.5.3 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විෂය	මුදල රු.	විගණන නොසැපයූ සාක්ෂි	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
වසර 30කට අධික කාලයක් තුළ සංචිත යටතේ පවතින ගිණුම් ශේෂ	79,368,601	උපලේඛණ, ශේෂ සනාතන, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය.	2024.12.10 වන දින පැවැත්වූ 44 වන විගණන හා කළමනාකරන කමිටු රැස්වීමේදී එම සංචිත, සමුච්චිත අරමුදල වෙත මාරු කිරීමට උපදෙස් ලබා දෙන ලදී.	2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති අංක 01/2021 දරන රාජ්‍ය වියාපාර චක්‍රලේඛයෙන් ප්‍රකාශිත මෙහෙයුම් අත්පොතේ 6.9 ඡේදය ප්‍රකාරව මෙසේ කිරීමට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය ලබාගත යුතුය.

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
විගණනයට ඉදිරිපත් කර ඇති උපලේඛණ අනුව ණයගැති ශේෂය තුළ වසර 5ක් ඉක්ම වූ ණයගැතියන්ගේ ශේෂය රු. 1,218,532ක් විය.	අයකර ගත නොහැකි ශේෂයන් පිළිබඳව දිගින් දිගටම අදාල පාර්ශව දැනුවත් කර ඇති අතර අමාත්‍යාංශ ලේකම්වරයාද විගණන හා කළමනාකරන කමිටු රැස්වීම තුලද කිහිපවාරයක් සාකච්ඡා කර ණයගැති ශේෂ අයකර ගැනීමට කටයුතු කරමි.	ණය ගිවිසුම ප්‍රකාරව ණය අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.6.2 ගෙවිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2009 වර්ෂයේදී පදනමේ ගොඩනැගිලි අලුත්වැඩියාව සඳහා කොන්ත්‍රාත්කරු වෙත ගෙවිය යුතු අතරදී මුදල වූ රු.1,639,116ක් හා 2015 සිට තවත් කොන්ත්‍රාත්කරුවන් 8 දෙනෙකු විසින් ඉල්ලුම් නොකළ රු.192,639ක් සමග එකතුව රු.1,831,755ක් වූ අතරදී මුදල් නිදහස් නොකර වසර 09කට අධික කාලයක් පදනමේ රඳවාගෙන තිබුණි. මේ සම්බන්ධයෙන් මු.රෙ. 570 ප්‍රකාරව කටයුතු කර නොතිබුණි.	මෙම රඳවා ගැනීමේ තැන්පත් මුදල කොන්ත්‍රාත්කරුවන් සතු මුදලක් බැවින් ඔවුන් එම මුදල නැවත ඉල්ලා සිටින තෙක් රඳවා තබා ගන්නා ලදී. කෙසේ වෙතත් විගණනයේ මග පෙන්වීම මත 2025 දී මුදල් රෙගුලාසි 570 ප්‍රකාරව කටයුතු කරන බව සඳහන් කරමි.	මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.73,242,224ක ඌනතාවයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ ඌනතාවය රු.14,844,240ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.58,397,984ක පිරිහීමක් නිරීක්ෂණය විය. පදනමේ සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආයතන පරිපාලන වියදම් රු.10,290,081කින් වැඩි වීමද, පොළී සහ වෙනත් ආදායම් රු. 18,033,246 කින්ද, රජයේ පුනරාවර්තන ප්‍රදාන රු.15,190,000 කින් අඩු වීමද මෙම පිරිහීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ටවර් හෝල් රහහල පදනම විසින් වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම හා අයවැය ලේඛනය උපායමාර්ගික සැලසුම් වලට අනුකූලව පනතේ 6 වන වගන්තියේ සඳහන් අරමුණු හා පරමාර්ථ ඉටු කිරීම වෙනුවෙන් සකස් කළ යුතු වුවත් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ එම අරමුණු ඉටු කර ගැනීම වෙනුවෙන් රු. 31,184,132 ක මුදලක් වැය කර තිබූ අතර නඩත්තු හා පරිපාලන වියදම රු. 119,885,037 කි . ඒ අනුව පරමාර්ථ ඉටු කිරීම වෙනුවෙන් සියයට 20 ක් වැය කර තිබූ අතර නඩත්තු හා පරිපාලන වියදම් සියයට 80ක් වැය කිරීම තුළින් පෙනී යන්නේ අයවැය ලේඛනය හා ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සකස් කිරීමේදී පනතින් අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටු කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමුකර නොමැති බවයි.	අරමුණු හා පරමාර්ථ ඉටුකිරීම වෙනුවෙන් දරා ඇති රු.17,556,252 ක මුදලට අමතරව ටවර් හෝල් රහහල පදනම පනතේ 06 (ඇ) වගන්තිය අනුව කලාකරුවන්ට මුදලින් උපකාර කිරීමද ඇතුළත් වේ. ඒ අනුව කලාකරුවන්ගේ සුභසාධන කටයුතු වෙනුවෙන් 2024 වර්ෂයේදී 13,627,880 මුදලක් වියදම් කර ඇත. ජාතික නෘත්‍ය කටයුතු දිරිගැන්වීම හා ප්‍රවර්ධනය වෙනුවෙන් රහහල් සංවර්ධනය, දියුණු කිරීම හා සංරක්ෂණය කිරීම පදනමේ අරමුණු හා පරමාර්ථ අතර වේ. එතුළින් නාට්‍ය හා ප්‍රාසංගික ප්‍රසංග පැවැත්වීමට සුදුසු ලෙස රංග ශාලා වැඩිදියුණු කිරීමද පනතේ අරමුණු අතර වේ.	නිරීක්ෂණයට අදාලව පිළිතුර ඉදිරිපත් කර නොමැත. පනතේ අරමුණු හා පරමාර්ථ ඉටුවන ආකාරයට අරමුදල් වැය කළ යුතුය.

(ආ) ටවර් හෝල් රහහල පදනමට අයත් සවිසිරිපාය ගොඩනැගිල්ලේ ඉදිකිරීම් කර්මාන්ත සංවර්ධන අධිකාරිය පවත්වාගෙන යනු ලබන කාර්යාලය, 2024 ජූලි 16 දිනැති අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය ප්‍රකාරව පදනමේ කාර්යාල පරිශ්‍රයෙන් ඉවත් විය යුතු අතර පදනම වෙත ගෙවිය යුතු රු.මිලියන 145 ක මුදල වහාම ගෙවීම සඳහා කටයුතු කළ යුතු බවට නාගරික සංවර්ධන සහ නිවාස අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් වෙත උපදෙස් ලබා දී තිබුණි. එසේ වුවද විගණිත දිනය වූ 2025 ජුනි 30 දින දක්වාත් පදනමේ කාර්යාල පරිශ්‍රයෙන් අධිකාරිය ඉවත්ව නොතිබුණු අතර රු. මිලියන 120 ක් වූ ඉතිරි මුදල ද අය වී නොතිබුණු නමුත්, අදාල රේඛීය අමාත්‍යාංශය මගින් අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය ක්‍රියාත්මක කරවා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් මැදිහත් වීමක් සිදුකර නොතිබුණි.

9 (2) වගන්තිය අනුව පදනමේ අරමුදලින් කළමනාකරණය කිරීමේ, පාලනය කිරීමේ හා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ බලය භාරකාර මණ්ඩලය සතු වන්නේය. විගණන විමසුමේ සඳහන් පරිදි මේවන තෙක් ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවෙන් හෝ මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් ටවර් හෝල් රහහල පදනම විසින් උපයන මුදල් සම්බන්ධව කිසිදු දැනුම් දීමක් සිදු කර නැත.

අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.

4. ගිණුම් කටයුතු භාවය සහ යහපාලනය

4.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශ ඉදිරිපත් කිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති අංක 01/2021 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ මෙහෙයුම් අත්පොතේ 6.6 ඡේදය ප්‍රකාරව ගිණුම් වර්ෂය අවසන් වී දින 60 ක් ඇතුළත කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තාව සමග මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණකාධිපතිවරයා වෙත ඉදිරිපත් කළයුතු වුවත් පදනමෙහි 2024 වර්ෂයෙහි මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2025 අප්‍රේල් 22වන දින විගණනය වෙත ඉදිරිපත්කර තිබුණි.	2024 වර්ෂයේ අවසන් ගිණුම් නියමිත දිනට සකස් කරන ලද අතර භාරකාර මණ්ඩල රැස්වීම පැවැත්වීම ප්‍රමාද වීම හේතුවෙන් 2024 අවසන් ගිණුම් විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කිරීම ප්‍රමාද වූ නමුත් 2024 මාර්තු මස 19 වැනි දින පැවැති විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු රැස්වීමට අවසන් ගිණුම් ඉදිරිපත් කරන ලදී. 308 වැනි භාරකාර මණ්ඩල රැස්වීම් 2025.04.09 දින පැවැත්වූ අතර එහි අනුමැතිය සහිතව 2025.04.22 දින විගණනය වෙත ලබා දී ඇත.	ගිණුම් වර්ෂය අවසන් වී දින 60 ක් ඇතුළත මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

4.2 අයවැය පාලනය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
වාර්ෂික අයවැය ලේඛනයේ සඳහන් සීමාවන් ඉක්මවා වැය විෂයයන් 10 ක රු.15,728,894 ක් වැය කර තිබුණු අතර වැය විෂයයන් 10 ක රු.4,298,000 ක් වටිනා මුළු ප්‍රතිපාදනයම ඉතිරි කර තිබුණි. මේ අනුව පදනමේ අය වැය ලේඛනය ඵලදායී පාලන කාරකයක් ලෙස යොදා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන වෙනුවෙන් ලද මුදල් නඩත්තු ගිණුම තුළට ගිණුම් ගත කර ඇති බැවින් හා රංගභාලා පවිත්‍රතා වියදම්, ලිපිද්‍රව්‍ය වියදම් අනපේක්ෂිත ප්‍රමාණයකින් ඉහළ යාම මත වාර්ෂික ඇස්තමේන්තුවේ වියදම් සීමා ඉක්මවූ අතර පාරිතෝෂිත වෙන් කිරීම, වැටුප් හා වේතන වෙනුවෙන් වෙන් කිරීම් අපේක්ෂිත ලෙස අඩු වීම හේතුවෙන් ප්‍රතිපාදන ඉතිරි විය.	අයවැය ලේඛනය ඵලදායී කළමනාකරණ පාලන කාරකයක් ලෙස යොදා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.